

O NOUĂ STAȚIUNE CU *FRITILLARIA MELEAGRIS* L. ÎN TRANSILVANIA

de V. POPESCU

Fritillaria meleagris L. este o specie care aparține elementelor floristice mediterano-atlantice. Planta are un areal mare fiind răspândită în emisfera nordică în special în sudul și sud-estul Europei. Astfel această plantă este întâlnită în Anglia, Danemarca, sudul peninsulei Scandinaviei, R. D. Germană, R. F. a Germaniei, Franța, Europa centrală, sudul Europei, sudul U.R.S.S.-ului pînă în Caucaz însă fiind colectată foarte mult începe să se rarească. Pentru prevenirea dispariției totale a speciei aproape în toate țările unde crește planta este ocrotită prin lege fiind socotită monument al naturii.

În țara noastră *Fritillaria meleagris* are două feluri de stațiuni astfel este întâlnită în regiunile deluroase unde umiditatea este mai mare prin fînețe și poieni și prin locuri deschise, iar în cîmpie se localizează în pădurile de *Quercus*, în luncă și în mărăcinișuri unde are lumină suficientă primăvara și umezeala necesară în timpul verii.

În Transilvania (interiorul inelului carpatic) planta a fost găsită pînă acum în 25 de stațiuni (1, 6) din care majoritatea sînt situate pe cursul superior al Oltului și al Mureșului, iar pe Valea Someșului este semnalată numai în 2 localități. Noi o semnalăm în valea Budacului, un afluent al Șieului care la rîndul lui este un afluent al Someșului. În țară este citată ca fiind prezentă în regiunile Banat, Brașov, București, Crișana, Cluj, Iași, Mureș A. M., Ploiești și Suceava.

În regiunea Cluj în Flora R.S.R. vol. VI. 1966 p. 288 este semnalată în Cheile Turzii iar în alte lucrări (1) este citată la Finațele Clujului. Lipsesc date cu privire la răspîndirea acestei plante în nordul Transilvaniei.

Noi am găsit-o în raionul Bistrița la Budacul de jos, Șesul Măguri (5) încă din anul 1965. Urmărind-o în continuare am găsit-o în exemplare mai numeroase vegetînd în asociația de *Nardetum strictae collinum* atît în subasociația N.s.c. *typicum* cît și în subasociația *Hygro-nardetum strictae collinum* la o altitudine de cca. 300 m pe un sol brun de pădure în diferite grade de podzolire pseudogleizat cu un pH de 3,5 (în KCl). De altfel și în Flora R.S.R. se relatează faptul că trăiește în locuri umede, mlăștinoase sau turboase din regiunea montană și în pădurici de stejar pe sol umed. Și în acest loc unde am găsit-o noi la 28 IV 1965 și în 8 IV 1967, este un teren care în trecut cu cca. 80—90 de ani înainte a fost ocupat cu diferite specii de *Quercus* din care încă mai există pîlcuri în stare lîncedă.

Din exemplarele găsite de noi s-au introdus în colecția de plante a grădinii Agrobotanice a Institutului Agronomic „Dr. P. Groza” Cluj, în primăvara anului 1967.

Pentru recunoașterea plantei prezentăm și o fotografie din materialul găsit de noi (fig. 1).

Menționăm că această plantă este denumită popular lalea peștriță, probabil de la faptul că are perigonul împesștriat, mai este numită și bibilică, căldărușă, cuci, coroană însă numele ei științific provine de la latinescul „fritillus” care înseamnă tablă de șah sau pahar pentru aruncat zaruri, aluzie la forma perigonului sau la desenul de șah de petalele sale. În limba franceză planta este denumită damier de la jocul de

Figura 1. *Fritillaria meleagris* L. din Șesul Măgurii, Budac—Bistrița

dame de pe tabla cu pătrate. În limba germană este denumită Schachblume (floare de șah), în U.R.S.S. este denumită riabciic șahmatnii ce indică același lucru iar în limba maghiară este denumită tarka kockás-liliom care se traduce lalea peștriță pătratică. Datorită însușirilor sale bune această plantă a fost semnalată de mulți cercetători (1, 2, 4, 6) care scot în evidență calitățile ei bune de plantă ornamentală, medicinală, colorantă și indicatoare de anumite terenuri.

Cu această notă floristică se ridică numărul cu încă o stațiune de *Fritillaria meleagris* L. cu propunerea ca terenul unde a fost găsită să fie trecut ca rezervație și să se facă formele necesare de către forurile competente.

BIBLIOGRAFIE

1. BUJOREAN, G., GRIGORE, ȘT., 1965, Ocrotirea Naturii, 9, 61—68.
2. MALOȘ, C., 1967, Natura-biologie, 2, 75—78.
3. MEUSEL, H., JAGER, E., WEINERT, E., 1965, *Vergleichende Chorologie der Zentraleuropäischen Flora*, pag. 262
4. OPREA, I. V., DOMOCOȘ, T., 1965, Natura-biologie, 3, 81—82.
5. POPESCU, V., 1966, Notulae Botanicae Clujensis, 93—97.
6. ZAHARIADI, C., Liliaceae în Flora R.S.R., XI, 287—295.

ZUSAMMENFASSUNG

EIN NEUER STANDORT VON *FRITILLARIA MELEAGRIS* L. IN SIEBENBÜRGEN

Der Verfasser gibt einen neuen Standort der Art *Fritillaria meleagris* L. in Siebenbürgen an.

Es wird die über diese Pflanze in unserm veröffentlichte Literatur angeführt und vorgeschlagen, auch dort ein Naturschutzgebiet für ihre Erhaltung zu errichten. An diesem Ort werden pratotechnische und hydromeliorative Versuche zur Verbesserung des Nardus-Grünlandes aus niedriger Lage durchgeführt. (Budacul de jos — Șesul Măgurii — Bistrița).